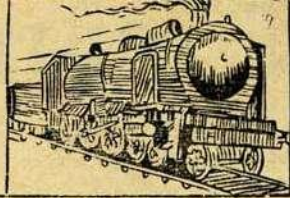

DU-LỊCH XỨ THÁNH

HAI NGƯỜI DO-THÁI VỚI Ê-SAI 53

NGUỜI Do-thái hiệp một trong tinh yêu-thương quê cha đất tổ của họ, song chẳng đồng lòng hiệp ý về tin-ngưỡng tôn-giáo. Một phần, thiếu số, giữ lời cựu-truyền và nói là họ đang chờ-đợi đích thân một Đấng Mê-si, dầu có thiệt-sự rất bi-đát là hầu hết đã nhãng-bỏ Cựu-ước và thay-thế bằng sách Talmud, là sách do các Ra-bi trước-tác. Đại đa số ít lo về những điều thuộc tôn-giáo, và nếu ai hỏi họ có phải họ đang trông-đợi Đấng Mê-si không, thì họ sẽ trả lời rằng sự phục-hưng của quốc-dân Do-thái là Đấng Mê-si của họ. Nhiều người rất nhiệt-cường đối với phong-trào Si-ôn (Sionisme) (1)

Một lần kia ở trên xe lửa tôi có dịp tiện chứng-kiến cuộc tranh-luận giữa một người Do-thái Chánh-thống và một người Do-thái Tân-phái. Tôi nói «chứng-kiến» là vì lý-luận đưa ra tranh-biện có cả những nắm tay cặp theo lời nói, dầu thật họ không đến đối tới chỗ ầu-dả. Chúng tôi đang đi từ Tel Aviv, thủ-đô của tân Quốc-gia Y-sơ-ra-ên, đến hải-cảng quan-hệ là Haifa. Ấy là một cuộc hành-trình hơn ba tiếng đồng-hồ qua cánh đồng ở miền duyên-hải. Bàng qua vườn cam này tới vườn cam khác đầy trái chín vàng, thật khó mà ngăn mặt đi khỏi quang-cảnh ấy, song thấy một người ngồi đối ngang với tôi là người Do-thái thạo tiếng Anh tôi lán-la trò-chuyện. Tôi biết ông là một viên kế-

toán từ Luân-đôn hồi hương; ông về xứ Pha-lê-tin để dự phần trong sự kiến-tạo lại quốc-gia Do-thái. Đại-khái câu chuyện của chúng tôi như sau đây :

Tôi hỏi : Có phải ông đang trông-đợi Đấng Mê-si hầu đến với dân Do-thái không?

Ông đáp : Không phải đích-thân Đấng Mê-si đâu.

— Vậy ông không tin tin-ngưỡng cổ-truyền của quý quốc sao?

—Ồ, có chớ, song tinh-thần quốc-dân Do-thái là Mê-si của chúng tôi.

— Nhưng, các tiên-tri của ông nói về một Vua sẽ cai-trị tại Giê-ru-sa-lem kia mà?

—Ồ, điều đó chẳng nên hiểu theo nghĩa từng chữ. Khi tinh-thần phục-hưng của quốc-dân Do-thái đạt được do sự thành-lập quốc-dân Do-thái thì lúc ấy Đấng Mê-si của chúng tôi sẽ cai-trị trên Giê-ru-sa-lem, nhưng đó chỉ là phong-trào Si-ôn chớ không phải là vị-cách đặc-biệt.

— Song Kinh-thánh dạy rõ-ràng Đấng Mê-si sẽ ra từ chi-phái Giu-da và từ dòng Đa-vít. Thế nào mà sự đó thích-hiệp với phong-trào Si-ôn được, vì có gồm lại cả người Do-thái thuộc mọi chi-phái kia mà.

—Ồ, các tiên-tri viết như vậy vì họ thuộc về nước Giu-da, và đó là quan-niệm của họ về Đấng Mê-si.

— Thế ông có tin rằng các tiên-tri của quý ông được Đức Chúa Trời mặc-cảm mà chép ra không, vì đó là điều họ tự xưng vậy?

—Ồ, chắc hẳn họ được mặc-cảm, và tinh-thần dân-tộc đã mặc-cảm họ,

(1) Sionisme. Giữa vòng người Do-thái kim-thời, có một phong-trào di-cư về xứ Pha-lê-tin, hoặc vì mục-đích tôn-giáo hoặc vì chủ-nghĩa quốc-gia, gọi là phong-trào Si-ôn.

song lẽ tự-nhiên họ đã sai-lầm và chúng tôi không thể tin mọi lời họ nói theo nghĩa từng chữ.

Thật là một người Do-thái Tân-phái hạng nhứt! Lời của ông nghe cũng rất quen, hết như lời một số người hôm nay xưng mình là mục-sư của Tin-lành mà không tin Kinh-thánh là Lời Đức Chúa Trời.

Đang khi chúng tôi trò-chuyện, tôi nhận thấy một người đôn ông ngồi kế bên ông đang đọc bỏ sách xuống, và rất chú-ý đến câu chuyện của chúng tôi, và nhờ cái nhìn của ông thì biết rõ ông không hiệp ý với khoa thần-đạo của đồng-bào ông. Cuối-cùng tôi nói cùng người Do-thái Tân-phái rằng:

— Nhưng ông há không tin Môi-se đã được Đức Chúa Trời phán bảo phải dựng đền-tạm theo kiểu-mẫu của Ngài, và Đức Chúa Trời đã ban cho ông Mười điều-răn sao?

— Ô, không, chúng tôi đã từ-bỏ hết loại tín-ngưỡng đó rồi. Môi-se là một bậc vĩ-nhân, một nhà lãnh-tụ và một chánh-khách trú-danh, song chúng tôi không thể tin ông đã hầu chuyện với Đức Chúa Trời 40 ngày trên núi Si-na-i.

— Vậy chỉ còn có thể lựa chọn lấy điều thứ hai là Môi-se là tay lường-gạt nổi tiếng, vì biết bao lần chính ông đã nói rằng: « Đức Giê-hô-va phán thế này », « Đức Giê-hô-va truyền thế kia ». Nếu ông không tin Môi-se từ trên núi xuống đem theo hai bảng điều-răn đã viết ra, và khi ông thấy sự thờ hình-tượng của người Y-sơ-ra-ên liền đập bẻ hai tấm bảng ấy, chắc ông không thể tin điều gì chép ở trong Sách Thánh cả. Ông là người chẳng có Đức Chúa Trời và chẳng có sự khải-thị của Ngài.

Khi tôi đã nói như vậy rồi, người Do-thái ngồi gần đó không thể nén lòng được nữa, bèn xây sang phía người bạn Luân-đôn của tôi mà nở búng như một hỏa-diệm-sơn bị tức-nghệt: Sao ông dám nói những lời dường ấy? Có phải ông chối hết mọi

sự mà quốc-dân ta đã coi là thánh từ bấy đến nay không? Có phải ông chối không tin luật-pháp là từ Đức Chúa Trời ban cho không? Có phải ông chối hết mọi sự dạy-đỗ của các Ra-bi không?

Với những điệu-bộ giận-dữ ông bỗng dỗi nói tiếng Yiddish (1) cho tự-do hơn là nói tiếng Anh, vậy tôi không còn nghe được điều ông nói nữa, nhưng thấy ông cứ diễn-giải hồi lâu! còn đối-phương chẳng biết làm chi tốt hơn là nín thinh.

Rốt lại ông nghĩ để lấy hơi, tôi liền thừa dịp nói:

— Tôi hoàn-toàn đồng ý với ông bạn rằng trong Kinh-thánh chúng ta có sự khải-thị từ Đức Chúa Trời, và các tiên-tri của Y-sơ-ra-ên đều là những người thánh của Chúa, được Thánh-Linh mặc-cầm mà ban bố các sứ-mạng cho dân-sự, và đồng thời cũng nói tiên-tri về những việc sẽ xảy đến. Vậy, ông có tin rằng họ nói tiên-tri về đích-thần Đấng Mê-si sẽ cai-trị trên Y-sơ-ra-ên và cả thế-gian chẳng?

— Cố nhiên, tôi tin. Mọi người Do-thái đều phải tin như vậy.

Ông bạn Luân-đôn của tôi vẫn mỉm cười và lặng thinh.

Tôi tiếp: Vậy ông tưởng thế nào về thiệt-sự các tiên-tri dự ngôn về một Đấng sẽ cai-trị trên quốc-dân mà trước hết phải bị khinh-dễ và chán-bỏ.

— Không, không, chúng tôi không tin điều đó.

— Nhưng xin ông coi lại Ê-sai 52 nói gì về Đấng Mê-si. Ở đó noi về một Đấng sẽ cai-trị trên các nước trước hết phải có bộ mặt xài-xề đến nỗi không thể nhận ra, và qua đoạn sau lại nói Người bị chối bỏ và gọi là Thống-khổ-nhân, từng trải sự buồn-bực. Điều này há chẳng tỏ ra Đấng Mê-si trước hết phải đến và chịu chết vì tội-lỗi của dân-sự, như có chép « Người đã vì tội-lỗi chúng ta mà bị vết » sao?

(1) Một thổ-ngữ Đức được phát-triển dưới ảnh-hưởng tiếng Ê-bơ-ơ và tiếng Slave, mà người Do-thái ở Trung-Âu và ở nơi khác thường dùng. Tiếng này viết bằng chữ Ê-bơ-ơ.

Ông nơi do-đự về câu hỏi này, và đọc kỹ lại các câu Kinh-thánh, rồi đáp rằng: Chúng tôi không tin đoạn này chỉ về Đấng Mê-si.

— Vậy thì chỉ về ai?

— Có vài Ra-bi nói đó chỉ về chính Ê-sai.

— Thế nào được?

— Có lời truyền khẩu nói Ê-sai bị giết cách tàn-nhẫn.

— Nhưng ông có thể nói Đức Giê-hô-va đã đặt đê cả gian-ác của dân-sự trên Ê-sai không? Có ai từng nói Ê-sai « bị Đức Chúa Trời đánh và đập »? Ông có thể nói rằng nhờ những lần dòn của Ê-sai mà ông được lành bệnh không? Trong Kinh-thánh có chỗ nào nói Y-sơ-ra-ên được chữa lành bởi sự chết của Ê-sai không? Ê-sai có phải là vô-tội không? Thế mà đây nói về Đấng chịu thương-khó rằng trong Ngài chẳng có tội-lỗi, lại nữa Đức Giê-hô-va lấy làm vừa ý mà làm tổn thương Người. Và sau khi Ê-sai chết, ông có sống lại không, vì có chép sau khi đã dâng mạng sống Người làm tế-lễ chuộc tội, Người sẽ thấy dòng-dõi mình, những ngày Người sẽ thêm dài ra? Có điều nào ứng-nghiệm trong Ê-sai không?

— Có lẽ không! Thật ra cũng có mấy Ra-bi của chúng tôi nói rằng đoạn này không phải chỉ về Ê-sai, song về quốc-dân Do-thái.

Tôi nhận thấy ông bạn Luân-dôn cứ mỉm cười và vui thấy đối-phương của mình gặp chỗ khó giải.

Tôi nói tiếp: Quốc dân Do-thái! Thế nào mà quốc dân Do-thái lại có thể chết thể tội của quốc dân Do thái được? Như có chép: « Người đã vì tội-lỗi chúng ta mà bị vết », thế nào mà cả « Người » lẫn « chúng ta » lại chỉ về một dân-tộc được? Ấy chẳng phải « chúng ta chết vì tội chúng ta » bèn là « Người » chết vì « chúng ta ». Vậy « Người » chỉ về ai? Ai là Đấng nhum-mi khiêm-nhường vô-tội mà Đức Chúa Trời đã lập làm tế-lễ chuộc tội? Ai là Đấng bị kẻ vào hàng kẻ dữ và gánh

lấy tội-lỗi nhiều người? Ông nói ông tin các tiên-tri được Đức Chúa Trời mặc-cảm mà chép ra. Vậy Đức Chúa Trời nói về Ai đó?

Người Do-thái Tân-phái liền chêm vào: Phải, nếu ông bảo tôi là kẻ bội-đạo vì không tin đến sự giải-nghĩa từng chữ thì xin nói cho chúng tôi biết ý-nghĩa của đoạn này đi! Đó chính là chỗ dịch-thủ Chánh-thống khó phân-giải, nên người Do-thái Tân-phái thừa dịp trả đũa.

Tôi bèn nói: Vậy các ông có thể chối rằng những lời tiên-tri này ứng-nghiệm từng chữ trong Đấng các ông gọi là Jê-sus ở Na-xa-rét được chăng? Há chẳng phải mỗi một chi-tiết trong đoạn này chỉ rõ về Ngài sao? Ngài há chẳng thuộc dòng Đa-vít sao? Ngài há chẳng sanh tại Bết-lê-hem như tiên-tri Mi-chê dự-ngôn về Đấng Mê-si phải sanh tại đó sao? Tại sao các ông không chịu tin Ngài?

Bên Chánh-thống và bên Tân-phái đều tìm thể làm cho nhau ngậm miệng, thì bây giờ Đức Chúa Trời lại khiến họ không còn đối-đáp gì được nữa. Cả hai chịu khuất-phục và nghe tôi lần lượt từ câu Kinh thánh này đến câu khác tỏ-bày Jê-sus là Đấng Christ. Khi gần tới ga tôi bèn nói cho họ Đấng Christ đối với tôi có nghĩa gì. Tôi nói thế nào Ngài đã gánh tội-lỗi tôi, đã chết và đã sống lại, rồi một ngày kia sẽ tái-lâm, và trong khi chờ-đợi ngày ấy, tôi vui nói về Ngài cho mọi người.

Xe lửa ngừng lại, chúng tôi từ-giã nhau. Tôi biểu cho mỗi người mấy quyển sách để đọc Họ cảm ơn tôi về câu chuyện, là chuyện thứ nhất về tôn-giáo họ từng nghe. Đồi khi tôi suy-nghĩ đến hai con-cái Gia-cốp ấy, thì tôi cầu-xin rằng một ngày kia tôi sẽ được thấy họ giữa vòng những kẻ sắp mình nơi chôn Đấng Christ mà kêu lên: « Chiên Con đã bị giết đáng được nhận quyền-năng, tôn-trọng và vinh-hiền » — *Lữ-Sinh dịch ở báo The Evangelical Christian số tháng chín, 1951.*